

Complexnummer: 513541

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Het Laar

Aantal complexonderdelen

7

Monumentnummers van complexonderdelen

513540, 513542, 513543, 513544, 513545, 513546, 513547

Woonplaats

Ommen

Gemeente

Ommen

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

het Laar 2, 7731 AV te Ommen

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde HISTORISCHE BUITENPLAATS HET LAAR met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), BOUWHUIS (3), KOETSHUIS (4), TUINBANK (5), TOEGANGSBRUG MET HEK (6), IJSKELDER (7). Ten zuiden van Ommen nabij de Overijsselse Vecht ligt de historische buitenplaats Het Laar, die in 1382 voor het eerst wordt vermeld. Vermoedelijk stond het huis toen in een hoek tussen de Vecht en de Regge; rond 1700 werd het huidige huis gebouwd. Een kaart van P. de la Rive uit ca.1725 toont het huis met bouwhuis binnen een rechthoekige omgrachting met een eenvoudige aanleg. In de loop van de achttiende eeuw werd onder het beheer van de familie Danckelman de eenvoudige havezate tot een buiten met uitgestrekte aanleg uitgebreid, zoals een tekening van H.J. Spilman (ca.1770) en een kaart van M. A. Snoeck (ca.1783) laten zien. Het in classicistische stijl verbouwde huis met twee bouwhuizen ligt binnen een rechthoekige omgrachting en een rechthoekige singel met twee vierkante vijvers, gesitueerd op een lange as van symmetrie bestaande uit een oprijlaan en een zichtkanaal. Deze classicistische opzet is, op de oprijlaan en de twee bouwhuizen na, in zijn geheel gaaf bewaard gebleven. Een verkoopadvertentie uit 1782 noemt de verschillende samenstellende onderdelen van de aanleg 'tuin, plantagien, bossen, landerijen, koepel aan de Vecht, endekooy, canalen en daar ten einde gelegen bergje'. Hiervan is alleen de koepel aan de Vecht niet meer aanwezig. Op de kadastrale kaart van 1821 staat ten noordoosten van het huis een slingervijver aangegeven, dit zou de eerste aanzet tot de aanleg in landschapsstijl kunnen zijn. In het midden van de negentiende eeuw werden door Jhr. Albertus Sandberg twee nieuwe bouwhuizen opgetrokken en de aanleg binnen het geometrische stramien in landschapsstijl gewijzigd met slingerpaden ten noorden van de singel en een vijverpartij (zie Topografische Militaire Kaart 1883-1913); in deze periode is ook de loodrecht op het huis staande oprijlaan (zie TMK 1821) verkort en met een bocht

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verlegd. Bebossing van de heide ten zuiden van het goed. Tussen 1910 en 1932 was Het Laar in bezit van de familie Van Pallandt (Van Erde) en werd het voor verschillende doeleinden gebruikt; in 1932 werd de buitenplaats aan de gemeente Ommen verkocht.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven. De omgrenzing wordt bepaald door de Zwolseweg (noord), loopt dan achter de bebouwing van de Stationsweg en de Koesteeg langs, waarbij de oprijlanen Het Laar en de Koesteeg wel binnen de begrenzing zijn opgenomen en wordt vervolgens bepaald door de Reggemarsdijk. De grenzen van bos- en weidepercelen bepalen de westelijke grens.

De inrichting van de hertenkamp is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS HET LAAR is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege het gaaf bewaarde 18de-eeuws ensemble van huis en aanleg in classicistische stijl;
- vanwege de bijzonder gaaf bewaarde 18de-eeuwse structuur met grachten- singel en lanenpatroon, visvijvers en een 'grand canal';
- vanwege de 19de-eeuwse kleinschalige aanleg in landschapsstijl;
- vanwege de visuele samenhang tussen de complexonderdelen.

Monumentnummer*: 513540

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82817/196

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ommen	Ommen	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Ommen	H			7143

Omschrijving**

Omschrijving

HOOFDGEBOUW (Het Laar). Het in oorsprong 18de-eeuwse blokvormig huis van vijf traveeën is in 1850 verbouwd en uitgebreid met een hoekvleugel waardoor het een asymmetrisch aanzicht verkreeg. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken pand bestaat uit een rustica-souterrain en twee bouwlagen onder twee met geglazuurde Hollandse pannen gedekt schilddaken met gemetselde hoekschoorstenen. Het vijf traveeën brede gepleisterde en aan weerszijden door lisenen besloten gevelvlak aan de voor- en achterzijde heeft een risalerende middentravee onder een fronton en terzijde de iets vooruitspringende hoekvleugel van één travee met geblokte hoeklisenen. De regelmatige vensterindeling van deze gevels bestaat uit een getralied souterrainvenster, een achtruitsvenster met halfroondbovenlicht binnen een rechthoekig kozijn op de bel-etage en een zesruitsvenster op de verdieping. Alle vensters zijn met persiennes behangen. In de voorgevel is aan een zandstenen tientredige trap een dubbele toegangsdeur met roedenverdeling en een rondboog bovenlicht gevat in een eenvoudige omlijsting met consoles die een lijst dragen. Onder de trap een kelderingang. De detaillering van de witgeschilderde linkerzijgevel bestaat uit één vensteras met een souterrainvenster, een achtruits- en een zesruitsvenster, twee souterrainvensters en een blind venster (rechts); de witgepleisterde rechterzijgevel een kelderdeur, souterrainvenster en een kelderlicht, op de bel-etage twee achtruitsvensters en op de verdieping een zesruitsvenster. In het INTERIEUR is ondermeer van belang de nagenoeg oorspronkelijk plattegrond op de bel-etage met vierkante hal geflankeerd door kamers en een achterzaal; marmeren schouw in achterzaal; houten schouw hal en rechter zijkamer.

Waardering

HOOFDGEBOUW (Het Laar) van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de classicistische vormgeving uit de 18de eeuw;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de gaaf bewaard gebleven ruimte-indeling van het interieur;
- vanwege de markante ligging binnen de historische tuin- en parkaanleg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 513542

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82818/27

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ommen	Ommen	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Ommen	H			8085
Ambt-Ommen	H			6389
Ambt-Ommen	H			6386
Ambt-Ommen	H			7508
Ambt-Ommen	H			6380
Ambt-Ommen	H			6383
Ambt-Ommen	H			4488
Ambt-Ommen	H			6733
Ambt-Ommen	H			6387
Ambt-Ommen	H			7600
Ambt-Ommen	H			7933
Ambt-Ommen	H			6390
Ambt-Ommen	H			6388
Ambt-Ommen	H			7792
Ambt-Ommen	H			8005
Ambt-Ommen	H			8006
Ambt-Ommen	H			6381
Ambt-Ommen	H			7143
Ambt-Ommen	H			5975
Ambt-Ommen	H			5976

*Omschrijving***

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Het Laar. De gaaf bewaarde vroeg 18de-eeuwse structuur heeft een zeer symmetrische opzet gevormd door een rechthoekig grachten- annex lanenstelsel en een singel, die aan de westzijde twee vierkante sier- annex visvijvers -thans rietvelden- omsluiten (doorsnede vanaf de huisplaats: gracht, laan, singel, laan). Deze aanleg is gesitueerd op een lange middenas oorspronkelijk bestaande uit een oprijlaan recht op het huis -hiervan is een deel nog aanwezig- en een zichtkanaal 'Grand Canal' achter het huis. Het binnenterrein gelegen binnen de rechthoekige omgrenzing is in drie gelijke delen te verdelen: aan de oostzijde de huisplaats met het door boomgroepen omgeven huis (aan weerszijden een rode beuk), de achter deze boomgroepen verscholen bouwhuizen en het voorplein met rond gazon (zie ook TMK 1883-1913); het geheel omhaagde middelste deel wordt door het middenpad in twee zich spiegelende stukken gedeeld, twee compartimenten met een gazon met buxusbollen langs de rand en een boomgaard van elkaar gescheiden middels een houtwal, ook paden aan de zijanten waarvan de linker geflankeerd wordt door taxus; het laatste deel aan de westzijde bestaat uit de twee reeds genoemde visvijvers. Het buitenterrein bestaat uit een afwisseling van eiken- en beukenlanen, bos en weiden. Voor het huis, aan de overzijde van de weg, liggen weilanden gestoffeerd met boomgroepen (lindebomen) die voor dieptewerking zorgen; over deze weiden is een fraai zicht op het huis gecreëerd dat omsloten wordt door hoogopgaande bomen (coulissewerking). Links voor het huis ligt een kleine landschappelijke aanleg (thans hertenkamp) met vijverpartij en een bosje; op de Kadastrale Minuut van 1821 staat de aanleg aangegeven; aan de noordzijde hiervan een eikenlaan. Voor het huis langs loopt een rechte weg Het Laar, oorspronkelijk deel uitmakend van het 18de-eeuwse lanenstelsel, thans is alleen langs het gedeelte richting de Stationsweg nog laanbeplanting aanwezig. Achter het huis domineert het grand canal de aanleg. Het grand canal is te onderscheiden in een smal deel (oost) geflankeerd door een laan en een sloot en een breder deel (west) zonder duidelijke laanbeplanting. Aan het einde van dit kanaal ligt een heuvel, die in de verkoopadvertentie uit 1782 al wordt genoemd. Vanaf dit punt is een vrij zicht over het waterkanaal en de omringende weilanden. In de noordwesthoek van de aanleg is een kleinschalige 19de-eeuwse aanleg in landschapsstijl met een ovale vijver, opgeworpen heuvels en een rondgaand pad. Deze landschappelijke aanleg is gerealiseerd binnen het geometrische stramien met in de bosstrook parallel aan de Zwolseweg slingerpaden. Tussen de weilanden aan de zuidzijde ligt een verhoogd wandelpad (op een dijklichaam) met zichtassen op het weidelandschap met coulissewerking (TMK 1883-1913).

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Het Laar van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de bijzonder gaaf bewaarde 18de-eeuwse structuur met grachten- singel en lanenpatroon, visvijvers en een 'grand canal';
- vanwege de 19de-eeuwse aanleg in landschapsstijl met behoud van het formele stramien;
- vanwege de visuele samenhang met de verschillende onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513543

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82818/18

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ommen	Ommen	Overijssel

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Ommen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Ommen	H			7143

*Omschrijving***

Omschrijving

BOUWHUIS. Direct ten noorden van het hoofgebouw staat een bakstenen bouwhuis uit het midden van de 19de eeuw. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken gebouw bestaat uit een bouwlaag onder een met pannen gedekt schilddak. De gevels, behalve de achtergevel, zijn voorzien van een geprofileerde kroonlijst en kennen een horizontale geleding van hardstenen lijsten (speklagen) ter hoogte van de onder- en bovendorpels van de kozijnen. De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft vierruitsvensters met halfronde bovenlichten en twee dubbele paneeldeuren. In het midden van het dakschild een halfronde dakkapel met tuimelraam.

Waardering

BOUWHUIS van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Bouwhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513544

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2006
Kadaster deel/nr 82818/12

Woonplaats* Ommen
Gemeente* Ommen
Provincie* Overijssel

Locatiennaam Ommen
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Ambt-Ommen
Sectie* H
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 7143

Omschrijving**

Omschrijving

KOETSHUIS. Terzijde van het huis staat een schuin geplaatst koetshuis gebouwd in opdracht van A. Sandberg in 1843 (zie gevelsteen). Het op rechthoekige grondslag opgetrokken pand met donkere plint bestaat uit twee bouwlagen onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt schilddak. De grof gestuukte gevels kennen een horizontale geleiding van speklagen/stroken ter hoogte van de onder- en bovenzijde van de vensters op de begane grond. De gevels zijn ingedeeld met openslaande vensters; in de noordzijde de inrijdeuren.

Waardering

KOETSHUIS van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.
Functie Koetshuis(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513545

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82818/3

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ommen	Ommen	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Ommen	H			7143

Omschrijving**

Omschrijving

TUINBANK. Terzijde van het huis aan het voorplein staat een preeelvormige halfronde tuinbank in neo-Pompejaanse/classicistische stijl, een zogenaamd stibadium naar ontwerp van H. Wentzel afkomstig van het huis De Paauw in Wassenaar en sinds 1929 op Het Laar. Het prieel is opgebouwd uit een half rond natuurstenen basement met vier treden, daarop een natuurstenen borstwering met aan weerszijden een zinken Kariatide en een halronde rij Dorische zuilen, die een houten lijst dragen waarop de dakconstructie rust; voorzijde met een opengewerkt een timpaan met zinken versieringen met gevleugelden. Inwendig een halfronde houten bank en een marmeren vloer.

Waardering

TUINBANK van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de vormgeving geïnspireerd door de opgravingen in Pompei;
- vanwege het materiaalgebruik;
- als zeldzaam voorbeeld uit het oeuvre van de architect H. Wentzel;
- vanwege de decoratieve waarde;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513546

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2006
Kadaster deel/nr 82811/1

Woonplaats* Ommen
Gemeente* Ommen
Provincie* Overijssel

Kadastrale gemeente* Ambt-Ommen
Sectie* H
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 7143

Omschrijving**

Omschrijving

TOEGANGSBRUG MET HEK. Het voorplein is toegankelijk via een bakstenen dubbele boogbrug met keermuren (en natuurstenen randen). Witgepleisterd muurwerk. In het midden staat een ijzeren spijlenhek bestaande uit dubbele hekvleugels tussen twee stijlen en zijstukken. De spijlen hebben speerpunten, de hekstijlen versierd met dennenappels en een palmet. Langs de zijkanten een eenvoudige balustrade.

Waardering

TOEGANGSBRUG MET HEK van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als markering van de toegang tot de buitenplaats;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513547

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82810/196

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ommen	Ommen	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Ommen	H			8085

*Omschrijving***

Omschrijving

IJSKELDER. Ten zuiden van het hoofdgebouw in het park ligt een 19de-eeuwse ijskelder met en bakstenen koepelgewelf. De rondboog toegangsdeur bevindt zich in een portaal met tongewelf in een rechthoekige frontmuur. Inwendig geheel van baksteen opgetrokken; toegang tot binnenruimte via twee, oorspronkelijk van ijzeren deuren voorzien rondgemetselde poortjes, met een niveauverschil van vijf treden.

Waardering

IJSKELDER van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument